CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 21rji-1389/2025 Judecătoria Soroca, sediul Central
1-25106000-03-21rji-11122025 Judecător: Dinu Brașoveanu

D E C I Z I E
În Numele Legii

07 mai 2026 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de Apel Nord

Avînd în componența sa:
Președinte de complet, judecător Ion Talpa
Judecătorii: Cristina Prisacari și Viorica Severin

Judecând, în ordine de recurs, în lipsa părților, recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 18 noiembrie 2025*** prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Cebotari Eduard** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 24.07.2025 în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Cebotari Eduard Ilie împotriva administrației instituţiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 09.09.2025, s-a dispus declinarea competenței și remiterea plîngerii condamnatului Cebotari Eduard Ilie privind aplicarea prevederilor art. 473^2 – 473^4 Cod de procedură penală, pentru examinare conform competenței Judecătoriei Soroca (sediul Central).

La data de 19.09.2025 plângerea înaintată de condamnatul Cebotari Eduard Ilie împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru

apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a fost repartizată aleatoriu prin intermediul PIGD-ului judecătorului Judecătoriei Soroca (sediul Central) Dinu Brașoveanu.

În motivarea plîngerii condamnatul indică că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 13-Chișinău în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, explicând că în toate penitenciarele a fost deținut în condiții inumane, în celule fiind umezeală, mucegai, insecte parazitare.

Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 18 noiembrie 2025 a fost admisă plângerea condamnatului Cebotari Eduard împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Cebotari Eduard Ilie a fost deţinut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în perioadele 15.11.2024-19.06.2025 (216 zile) și 26.06.2025-18.08.2025 (53 zile)– în total 269 (două sute șasezeci și nouă) zile.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Cebotari Eduard Ilie, cu 52 (cincizeci și două) zile, pentru perioada de 260 (două sute șasezeci) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 2 (doi) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 9 (nouă) zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu poate fi reduse, instanţa de judecată a considerat necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 5 (cinci) ani închisoare, stabilit lui Cebotari Eduard Ilie, prin Sentinţa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11.03.2025, s-a redus cu 52 (cincizeci și două) zile.

Exercitarea căilor de atac:

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, instanței de fond în partea reducerii pedepsei cu 52 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că, hotărârea pronunțată de instanța de fond este pasibilă de casare, motivând că judecătorul de instrucție a apreciat

superficial probele administrate în cauză și nu a evaluat în mod corespunzător condițiile reale de detenție ale condamnatului Eduard Cebotari.

Instituția penitenciară susține că, în cadrul examinării plângerii, a prezentat un raport detaliat și documente justificative din care rezultă că persoanei deținute i-au fost asigurate condiții conforme standardelor minime prevăzute de legislația națională și internațională. Potrivit penitenciarului, condițiile de detenție nu pot fi calificate drept inumane sau degradante, întrucât condamnatul a beneficiat de spațiu locativ corespunzător, de iluminare naturală și artificială, de ventilație adecvată, de încălzire în sezonul rece, precum și de acces la obiecte de igienă și servicii sanitare.

În argumentarea poziției sale, recurentul arată că instanța și-a întemeiat concluziile în principal pe criteriul spațiului personal disponibil deținutului, fără a analiza în mod cumulativ toate celelalte condiții de detenție. Potrivit instituției, rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii nu susțin ideea că orice abatere minoră de la standardul de spațiu constituie, în sine, un tratament inuman sau degradant. În opinia penitenciarului, aprecierea existenței unei încălcări a art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului trebuie realizată prin examinarea tuturor circumstanțelor relevante, inclusiv a condițiilor materiale de detenție, a posibilității de a desfășura activități în afara celulei și a accesului la servicii și facilități.

Instituția mai menționează că au fost prezentate instanței planșe fotografice care reflectă starea reală a celulelor și condițiile efective de detenție ale condamnatului, însă aceste probe nu au fost analizate și apreciate corespunzător. În opinia penitenciarului, materialele fotografice confirmă că spațiile de detenție sunt amenajate conform cerințelor legale și infirmă afirmațiile privind existența unor condiții degradante.

Totodată, recurentul susține că instanța s-a bazat preponderent pe constatările generale formulate în rapoartele organismelor naționale și internaționale privind situația sistemului penitenciar, fără a analiza în mod individual situația concretă a condamnatului Eduard Cebotari. Astfel, instituția consideră că instanța a interpretat eronat probele administrate și a calificat în mod nejustificat condițiile de detenție ca fiind grave, dispunând reducerea pedepsei cu 52 de zile pentru perioada de 260 de zile executată în penitenciar.

În continuare, penitenciarul descrie condițiile de detenție asigurate condamnatului, arătând că celulele sunt dotate cu mobilier și inventar conform normelor prevăzute de legislația execuțional-penală, beneficiază de iluminare naturală și artificială, de ventilație și încălzire adecvată, precum și de grupuri sanitare separate. De asemenea, se menționează că instituția efectuează periodic lucrări de deratizare și dezinsecție, iar deținuții au acces la baie conform unui program stabilit.

Instituția mai relevă că persoanele private de libertate beneficiază de posibilitatea de a efectua plimbări zilnice, de a participa la activități sportive, educative și religioase, de a utiliza serviciile bibliotecii, de a participa la programe de instruire și de a desfășura activități remunerate sau neremunerate. Totodată, acestora le sunt asigurate întrevederi cu rudele și alte persoane apropiate, în condițiile prevăzute de lege.

În concluzie, consideră că probele administrate demonstrează faptul că condițiile materiale de detenție ale condamnatului au fost satisfăcătoare și nu au depășit pragul minim de severitate necesar pentru a fi încadrate în sfera tratamentelor inumane sau degradante prevăzute de art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Din aceste considerente, instituția apreciază că plângerea condamnatului este neîntemeiată și solicită admiterea căii de atac, cu casarea hotărârii contestate.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art.447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă, până la data examinării recursului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 18 noiembrie 2025, ca fiind nefondat, reieșind din următoarele considerațiuni:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art.469 alin. (1) pct.17^1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, Cebotari Eduard a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11.03.2025, în baza art. 186 alin. (2) Cod Penal 5 episoade, art.186 alin. (1), art.192 alin. (1), art. 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani.

În speță, Colegiul penal reține că în plângerea înaintată s-a solicitat constatarea aflării condamnatului Cebotari Eduard în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu reducerea pedepsei.

Potrivit raportului administrației instituției penitenciare, se invocă că Cebotari Eduard s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant.

Astfel, analizând încheierea recurată în raport cu argumentele recurentului, Colegiul penal constată temeinicia soluției instanței inferioare în partea ce ține de constatarea faptului că, Cebotari Eduard a fost deținut în perioada 15.11.2024-19.06.2025(216 zile) și 26.06.2025-18.08.2025(53zile) în total 269 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, manifestate prin deținerea în celule supraaglomerate și insalubre – în care se încalcă normele de igienă, umiditate ridicată, prezența mucegaiului, prezența insectelor, insuficiența luminii naturale și artificiale, lipsa sistemului de ventilare, asistența medicală precară, fapt ce contravine Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău sânt integral confirmate prin Raportul Consiliului pentru Prevenirea Torturii privind vizita preventivă și de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr. 13 Chișinău la data de 30 noiembrie 2022, fiind constatate deficiențe semnificative privind condițiile de detenție și respectarea drepturilor persoanelor private de libertate.

Consiliul a reținut că Penitenciarul nr. 13 continuă să se confrunte cu problema cronică a supraaglomerării. La momentul vizitei, în instituție erau deținute 815 persoane la o capacitate de aproximativ 560 locuri, situație care reflectă un nivel ridicat de suprapopulare și afecta în mod direct condițiile de detenție ale persoanelor private de libertate.

În cadrul monitorizării, s-a constatat că starea materială a celulelor era neuniformă. Deși unele spații de detenție prezentau condiții satisfăcătoare, altele necesitau lucrări de reparație și îmbunătățire. Consiliul a remarcat în mod special condițiile nesatisfăcătoare de detenție ale minorilor, precum și lipsa activităților ocupaționale și educative suficiente pentru această categorie de persoane.

De asemenea, au fost identificate carențe în domeniul asistenței medicale. Consiliul a observat că personalul medical nu efectua vizite regulate în sectoarele locative pentru identificarea persoanelor care necesitau îngrijiri medicale, iar unii deținuți au relatat întârzieri considerabile în transferul către instituțiile medicale penitenciare specializate.

Raportul a evidențiat și insuficiența personalului de supraveghere, situație care genera riscuri privind securitatea și intervenția promptă în cazuri de urgență. În sectorul destinat femeilor au fost constatate probleme privind condițiile băii, inclusiv lipsa elementelor necesare pentru asigurarea igienei și intimității persoanelor deținute.

În concluziile sale, Consiliul pentru Prevenirea Torturii a recomandat autorităților competente adoptarea unor măsuri eficiente pentru reducerea supraaglomerării penitenciare, îmbunătățirea condițiilor materiale de detenție, consolidarea serviciilor medicale, suplinirea personalului necesar și asigurarea respectării standardelor naționale și internaționale privind tratamentul persoanelor private de libertate. Totodată, Consiliul a subliniat necesitatea implementării integrale a recomandărilor formulate în cadrul vizitelor anterioare și monitorizării continue a situației din instituție.

În cadrul raportului s-a subliniat că evaluarea condițiilor de detenție trebuie realizată prin prisma standardelor stabilite de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a recomandărilor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii, fiind analizate aspecte referitoare la condițiile materiale de detenție, accesul la asistență medicală, condițiile sanitare și respectarea garanțiilor fundamentale ale persoanelor private de libertate.

Drept consecință, Colegiul penal va respinge alegațiile recurentului potrivit cărora pe perioada detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău condamnatul Cebotari Eduard nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, or, la analiza condițiilor de cazare a deținutului urmează a se reține prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal notează dispoziția art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căreia la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu.

În acest sens CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât,

poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată *(a se vedea în acest sens cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

La acest capitol, Colegiul penal reține că în conformitate cu art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În temeiul prevederilor art. 473^2 alin. (3) Cod de procedură penală, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, instanța de fond a constatat că, Cebotari Eduard s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, perioada de 269 zile.

Prin urmare, având în vedere că s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța de fond corect a considerat necesar, oportun şi rezonabil de a reduce zile, cu 52 (cincizeci și două) zile, pentru perioada de 260 (două sute șasezeci) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 2 (doi) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie.

Cu privire la perioada rămasă, şi anume 9 (nouă) zile, care nu poate fi reduse, instanţa de judecată a considerat necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal conchide că prima instanță în mod întemeiat a dispus reducerea termenului pedepsei sub formă de închisoare pe un

termen de 5 ani, stabilită lui Cebotari Eduard prin sentința Sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11.03.2025, s-a redus cu 52 (cincizeci și două) zile, în acest sens ținându-se cont de severitatea și gravitatea condițiilor de detenție contrare art. 3 din Convenție.

Astfel, Colegiul penal apreciază că remediul aplicat în speța dată este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt, cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 18 noiembrie2025 ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 18 noiembrie 2025***, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Cebotari Eduard** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președinte de complet: Judecător: Judecător: Judecător